

QUICKSCAN FLORA EN FAUNA

BEUNINGSESTEEG 11

GEMEENTE WIJCHEN

Project: WIJ.W-7.ECO
Rapportnummer: 07115958
Status: Eindrapportage
Datum: 6 maart 2008
Opdrachtgever: W-7 Projecten bv
Postbus 4
6940 BA Didam
Tel. 0316 - 299999
Fax 0316 - 226843
Contactpersoon: Dhr. J.C.M. Polman

Uitvoerder: Econsultancy bv
Havenstraat 124
7005 AG Doetinchem
Tel. 0314 - 365150
Fax 0314 - 365177
Mail Doetinchem@Econsultancy.nl
Opsteller: Ing. M. Koen
Paraaf:
Kwaliteitscontroleur: Ing. E.R. Witter
Paraaf:

INHOUDSOPGAVE

1.	INLEIDING	1
2.	BESCHERMING CONFORM DE NATIONALE WETGEVING.....	1
3.	GEBIEDSBESCHRIJVING	2
3.1	Huidig gebruik onderzoekslocatie en omgeving.....	2
3.2	Ligging ten opzichte van beschermde gebieden	2
3.3	Toekomstig gebruik van de onderzoekslocatie en te verwachten ingrepen	2
4.	ONDERZOEKSMETHODIEK	3
5.	ONDERZOEKSRESULTATEN.....	3
5.1	Vogels.....	3
5.2	Vleermuizen.....	4
5.3	Overige zoogdieren	4
5.4	Amfibieën, reptielen en vissen.....	4
5.5	Libellen en vlinders.....	5
5.6	Vaatplanten.....	5
6.	TOETSING AAN WET- EN REGELGEVING	6
6.1	Broedvogels.....	6
6.2	Vleermuizen.....	7
7.	CONCLUSIES EN AANBEVELINGEN	8

BIJLAGEN:

1. - Topografische ligging van de locatie
- 2a. - Locatieschets
- 2b. - Foto's onderzoekslocatie
3. - Geraadpleegde bronnen
4. - Natuurwetgeving en beleid

1. INLEIDING

Econsultancy bv heeft van W-7 Projecten bv opdracht gekregen voor het uitvoeren van een quickscan flora en fauna aan de Beuningsesteeg 11 in de gemeente Wijchen.

De quickscan flora en fauna is uitgevoerd in het kader van een bestemmingsplanwijziging.

De quickscan flora en fauna heeft als doel in te schatten, of er op de onderzoekslocatie planten- en diersoorten aanwezig of te verwachten zijn, die volgens de Flora- en faunawet een beschermde status hebben. Tevens wordt beoordeeld of de voorgenomen ingreep invloed kan hebben op gebieden die volgens overige natuurwetgeving zijn beschermd, of onderdeel uitmaken van de Ecologische Hoofdstructuur (EHS).

Het onderzoek is uitgevoerd middels het verrichten van een literatuurstudie en een veldbezoek. Op deze wijze is inzicht verkregen over de aanwezigheid van geschikt habitat en de daarbij te verwachten beschermde soorten, gesitueerd in of rond de onderzoekslocatie.

De quickscan flora en fauna is een toets van de ecologische potenties van de onderzoekslocatie en kan niet gezien worden als volwaardig ecologisch onderzoek. Er zijn in dit onderzoek geen uitgebreide inventarisaties uitgevoerd naar soorten en soortgroepen. Een ecologische inventarisatie beslaat meerdere veldbezoeken gedurende de voor de soortgroep meest gunstige periode van het jaar.

Econsultancy bv is lid van de branchevereniging "Netwerk Groene Bureaus" en werkt volgens de door het Netwerk opgestelde richtlijnen.

2. BESCHERMING CONFORM DE NATIONALE WETGEVING

Zorg voor alle inheemse planten- en diersoorten en voor de natuurlijke rijkdommen van gebieden wordt gegarandeerd door de naleving van de wet- en regelgeving ten aanzien van natuur en milieu. De instrumenten die deze bescherming mogelijk maken zijn op Europees niveau vertaald in Natura 2000. De Europese Habitatrichtlijn en de Europese Vogelrichtlijn zijn in Natura 2000 opgenomen. De Europese wetgevingen zijn in Nederland vertaald in de Flora- en faunawet voor de soortbescherming en in de gewijzigde Natuurbeschermingswet 1998 voor de gebiedsbescherming. Nederland heeft daarmee de Europese wetgeving in de nationale wetgeving verankerd.

Door in de planfase van een (bouw)project of ruimtelijke ontwikkeling rekening te houden met het eventueel voorkomen van beschermde en/of zeldzame planten- en diersoorten kan effectief worden omgegaan met de aanwezigheid van een beschermde soort. Een dreigende overtreding van de Flora- en faunawet kan zo snel gesignaleerd en in veel situaties voorkomen worden. Vervolgens kan er accuraat actie ondernomen worden om zodoende de overlevingskansen en migratiemogelijkheden van een beschermde soort in het betreffende gebied geen blijvende schade toe te brengen.

Om alle gebieden met elkaar te verbinden en om uitwisseling en verspreiding van soorten mogelijk te maken wordt er in Nederland druk gewerkt aan de realisatie van de Ecologische Hoofdstructuur (EHS). In Nederland worden diverse Rode lijsten van bedreigde soorten gehanteerd bij beoordelingen voor de aanwijzing van bescherming en compensatie. In bijlage 4 wordt een nadere toelichting gegeven omtrent de wet- en regelgeving ten aanzien van natuur.

3. GEBIEDSBESCHRIJVING

3.1 Huidig gebruik onderzoekslocatie en omgeving

De onderzoekslocatie ($\pm 2.030 \text{ m}^2$) ligt aan de Beuningsesteeg 11, circa 2 km ten noorden van de kern van Wijchen in de gemeente Wijchen (zie bijlage 1). De onderzoekslocatie is kadastraal bekend gemeente Wijchen, sectie L, nummer 2784.

Volgens de topografische kaart van Nederland, kaartblad 45 F, 2004 (schaal 1:25.000) zijn de coördinaten van het midden van de onderzoekslocatie $X = 179,110$, $Y = 426,165$. De onderzoekslocatie is gelegen in het kilometerhok 179/426.

De onderzoekslocatie is bebouwd met een woonhuis, waarvan het dak is voorzien van dakpannen. Het overige deel van de onderzoekslocatie is in gebruik als siertuin, behorend bij het woonhuis. De siertuin bestaat hoofdzakelijk uit een gazon en een tuinborder met diverse planten, struiken en enkele naaldbomen. In de westhoek van de tuin bevindt zich een vijver met een steile stenen wand. In de hoeken van de onderzoekslocatie zijn de tuinborders breder en voorzien van grote dichte struiken, zoals hulst en conifeer. Naast het noordelijke toegangspoortje staat een tweetal elzen, waarvan de stam is dichtgegroeid met klimop. Langs de gehele noordwestgrens van de onderzoekslocatie bevindt zich een coniferenhaag. Op het noordelijke deel van de onderzoekslocatie bevindt zich een goed onderhouden tuinhuisje.

Ten zuiden van de onderzoekslocatie bevindt zich een voetbalveldje (gras). Ten westen van de onderzoekslocatie bevindt zich de Beuningsesteeg. Aan de andere kant van deze doodlopende weg bevindt zich een benzinestation. In de overige richtingen bevinden zich woonhuizen met bijhorende siertuinen.

In bijlage 2a is de huidige situatie op een locatieschets weergegeven. Bijlage 2b bevat enkele foto's van de onderzoekslocatie.

3.2 Ligging ten opzichte van beschermde gebieden

De onderzoekslocatie is niet gelegen binnen de grenzen, of in de directe nabijheid van een gebied dat aangewezen is als Natura 2000-gebied. De onderzoekslocatie ligt tevens niet in of in de directe nabijheid van een kerngebied, verbindingsgebied of verweingsgebied, behorend tot de EHS.

3.3 Toekomstig gebruik van de onderzoekslocatie en te verwachten ingrepen

De opdrachtgever is voornemens om twee woonblokken bestaande uit drie lagen op de onderzoekslocatie te realiseren. Ten behoeve van de te realiseren nieuwbouw wordt de bebouwing, alle beplanting (incl. bomen) en de vijver van de onderzoekslocatie verwijderd.

4. ONDERZOEKSMETHODIEK

Aan de hand van verspreidingsatlassen en andere standaardwerken is nagegaan welke bijzondere planten- en diersoorten er voor kunnen komen binnen de onderzoekslocatie. Verder is het Natuurloket geraadpleegd, zijn toegankelijke gegevens van natuur- en soortbescherming organisaties gebruikt en zijn gegevens van de provincie Gelderland geraadpleegd. Een overzicht van de geraadpleegde bronnen is weergegeven in bijlage 3.

De informatie over deze soorten is veelal weergegeven op kilometerhokniveau of op uurhokniveau (5 x 5 kilometer). De kaart van Nederland is door de Topografische Dienst van Nederland verdeeld in blokken van 1 km², de kilometerhokken. De plaatsaanduiding van een kilometerhok bestaat uit de coördinaten van de x-as en de y-as, die elkaar in de linker onderhoek van het hok snijden. Aangezien met de schaal van kilometerhokken of uurhokken een groter gebied wordt beschouwd dan alleen de onderzoekslocatie, betekent dit niet dat de zeldzame of beschermde soorten ook daadwerkelijk voorkomen binnen de begrenzing van de onderzoekslocatie. Sommige verspreidingsgegevens zijn niet erg actueel. De verzamelde data van de verspreidingsatlas van vleermuizen betreffen de periode van 1986 tot 1994. Dit betekent dat de meest recente verspreidingsgegevens reeds verouderd kunnen zijn. De meeste te gebruiken gegevens vormen daarom ook geen uitsluitel over het aantal soorten en type waarneming van een soort in het betreffende gebied maar enkel een indicatie over het voorkomen.

Het veldbezoek is afgelegd op 7 februari 2008. Tijdens dit veldbezoek is de gehele onderzoekslocatie alsmede de omliggende percelen onderzocht. Tijdens het veldbezoek is gelet op de mogelijke aanwezigheid van beschermde en bedreigde soorten op basis van het aanwezig habitat.

5. ONDERZOEKSRESULTATEN

5.1 Vogels

Broedvogels

Door het Natuurloket wordt aangegeven dat het kilometerhok niet is onderzocht op de aanwezigheid van broedvogels. Bij de provincie Gelderland zijn geen broedvogelgegevens bekend.

Gelet op de ligging binnen de bebouwde kom en het onderhoudende karakter van de tuin, zullen er op de onderzoekslocatie voornamelijk algemene soorten voorkomen.

De diverse dichte struiken, (naald)bomen, klimop en coniferen op de onderzoekslocatie bieden broedgelegenheid aan algemeen voorkomende vogelsoorten zoals merel, huismuis, winterkoning en heggenmus. De openingen onder de dakpannen van het woonhuis en de coniferenhaag zijn geschikt als broedgelegenheid voor huismussen. De huismus staat op de rode lijst van bedreigde vogelsoorten als kwetsbare Nederlandse broedvogel.

Slaapplaatsen

Sommige vogelsoorten zoals houtduif, tortelduif en huismus, maar ook ransuilen maken vooral buiten het broedseizoen gebruik van gemeenschappelijke slaapplaatsen. Meestal wordt hierbij beschutting gezocht in de vorm van dichte begroeiing, dan wel de veiligheid van open water. Er zijn geen indicaties dat op de onderzoekslocatie een gemeenschappelijke slaapplaats aanwezig is. In de noordelijke nok van het woonhuis bevindt zich wel een slaapplaats van waarschijnlijk een grote bonte specht. Het verdwijnen van deze slaapplaats vormt echter geen overtreding op de Flora- en faunawet.

5.2 Vleermuizen

Uit de Atlas van de Nederlandse vleermuizen (Limpens *et al.* 1997) blijkt dat er in het uurhok, waar de onderzoekslocatie deel van uit maakt de volgende vleermuissoorten in het verleden zijn waargenomen; gewone dwergvleermuis, ruige dwergvleermuis, watervleermuis, meervleermuis, gewone grootoorvleermuis, rosse vleermuis en laatvlieger.

Verblijfplaatsen op de onderzoekslocatie

Het woonhuis op de onderzoekslocatie is, vanwege de aanwezigheid van geschikte openingen, in principe geschikt voor vleermuizen (foto 3, bijlage 2b). Via de openingen kunnen vleermuizen tussen het dakbeschot kruipen. Vanwege de geschiktheid van de openingen en de onbekendheid van de ruimte achter de openingen, is het niet uit te sluiten dat vleermuizen het woonhuis op de onderzoekslocatie gebruiken als winterverblijf of als vaste rust- of verblijfplaats in de zomerperiode (bijvoorbeeld als kraamkolonie).

Verblijfplaatsen buiten de onderzoekslocatie

Door de afstand tussen de onderzoekslocatie en de bebouwing in de directe omgeving, zijn er naar verwachting geen potentiële verblijfplaatsen voor vleermuizen in de directe invloedssfeer aanwezig, die negatieve invloed ondervinden van de te verrichten werkzaamheden op de onderzoekslocatie.

Vliegroutes en foeragerende vleermuizen

De siertuin om het woonhuis op de onderzoekslocatie vormt een geschikt foerageergebied voor vleermuizen. De plannen hebben naar verwachting echter geen invloed hebben op de aantasting van belangrijk foerageergebied. In de directe omgeving van de onderzoekslocatie blijft voldoende geschikt foerageerhabitat voor vleermuizen aanwezig.

5.3 Overige zoogdieren

De onderzoekslocatie vormt een geschikt habitat voor enkele grondgebonden zoogdieren. De beplanting in de tuinstroken kan schuilgelegenheid bieden aan egels en muizen. Op het gazon van de onderzoekslocatie zijn tijdens het veldbezoek molshopen aangetroffen. Voor de meeste algemeen voorkomende soorten geldt in het kader van de Flora- en faunawet bij ruimtelijke ontwikkeling een vrijstelling, waardoor een ontheffing bij verstoring niet noodzakelijk is.

Voor de eekhoorn en de steenmarter geldt geen vrijstelling van de Flora- en faunawet. De onderzoekslocatie vormt echter voor géén van beide beschermde soorten een geschikt habitat.

5.4 Amfibieën, reptielen en vissen

Volgens gegevens van RAVON (Atlas reptielen en amfibieën in Gelderland, 2007) zijn in het kilometerhok, waar de onderzoekslocatie deel van uitmaakt, de volgende soorten waargenomen: gewone pad, bruine kikker en kleine watersalamander.

De vijver op de onderzoekslocatie is, vanwege de steile stenen randen en het ontbreken van vegetatie, naar verwachting niet geschikt als voortplantingsmogelijkheid voor amfibieën.

Wegens het geringe oppervlak van de vijver en het ontbreken van verbindingen met andere wateren is het uit te sluiten dat er zeldzame of beschermde vissen in de vijver aanwezig zijn, mits deze in het verleden niet zijn uitgezet in de vijver op de onderzoekslocatie. Mocht dit echter wel aan de orde zijn, dan is het van belang dat de aanwezige vissen, in het kader van de zorgplicht, op soort worden gedetermineerd en op gepaste wijze worden verplaatst naar een geschikt en verantwoord habitat.

Reptielen stellen specifieke eisen aan het habitat die betrekking hebben op verschillende factoren. Op de onderzoekslocatie is geen geschikt habitat voor reptielen aanwezig.

5.5 Libellen en vlinders

Literatuurstudie wijst uit dat de onderzoekslocatie waarschijnlijk geen beschermde en/of zeldzame soorten herbergt. Voor libellen geldt dat ze water nodig hebben ter voortplanting. Algemeen voorkomende soorten kunnen incidenteel van de vijver op de onderzoekslocatie gebruik maken. Wegens het ontbreken van geschikte water- of oevervegetatie zijn er geen beschermde libellensoorten te verwachten op de onderzoekslocatie (Nederlandse Vereniging voor Libellenstudie2002).

Beschermde dagvlinders hebben specifieke eisen aan het voortplantingshabitat met waard- en nectarplanten. Vanwege het onderhoudende karakter van de siertuin is het uitgesloten dat er binnen de onderzoekslocatie geschikt habitat aanwezig is voor een (deel)populatie van een beschermde vlindersoort.

5.6 Vaatplanten

Gezien het onderhouden karakter van de tuin en het ontbreken van waarnemingen van beschermde planten en geschikte groeiplaatsen tijdens het veldbezoek, is het vrijwel uitgesloten dat er beschermde of bedreigde plantensoorten gebruik maken van de onderzoekslocatie.

6. TOETSING AAN WET- EN REGELGEVING

In kader van de voorgenomen plannen zijn er overtredingen te verwachten voor broedvogels en zijn overtredingen ten aanzien van vleermuizen niet uit te sluiten. Voor de overige soortgroepen zijn door het ontbreken van geschikt habitat voor beschermde soorten geen overtredingen te verwachten ten aanzien van de Flora- en faunawet. Voor de algemeen voorkomende beschermde soorten geldt in het kader van ruimtelijke inrichtingen een vrijstelling van artikel 8 tot en met 12 van de Flora- en faunawet (soorten van tabel 1, zie ook bijlage 4). Voor de overige beschermde soorten geldt geen vrijstelling bij de uit te voeren ruimtelijke ontwikkelingen. Voor de strikt beschermde soorten (soorten van tabel 3) en voor vogels geldt geen vrijstelling van de Flora- en faunawet en dient bij verstoring daarom altijd een ontheffing aangevraagd te worden. Voor vogels wordt over het algemeen geen ontheffing verleend als de overtreding te voorkomen is door de werkzaamheden buiten het broedseizoen uit te voeren.

De quickscan flora en fauna toetst voornamelijk aan de Flora- en faunawet. Indien de onderzoekslocatie in of nabij een gebied is gelegen dat tot de EHS behoort of onder de Natuurbeschermingswet valt, wordt bepaald of er een effect valt te verwachten en of er een verslechtering of verstoring onderzoek dan wel een passende beoordeling uitgevoerd moet worden. Voor een toetsing aan de Natuurbeschermingswet, spelen vaak andere facetten mee zoals de aanwezige doelsoorten en kernwaarden van het betreffende beschermde gebied.

6.1 Broedvogels

Alle broedende inheemse vogels en hun nesten zijn wettelijk beschermd en vallen onder de strikt beschermde klasse (soorten tabel 3). De Flora- en faunawet regelt onder meer de bescherming van vogels in het broedseizoen: het verstoren van broedende vogels en jongen, of het vernielen van nesten en eieren is verboden. In de meeste gevallen is een overtreding gemakkelijk te voorkomen door de werkzaamheden buiten het broedseizoen uit te voeren of de broedgelegenheid buiten het broedseizoen te verwijderen. Spechtsoorten, kolonievogels en de meeste roofvogels zijn het gehele jaar beschermd omdat de nestplaats, bomengroep of boomholte ook buiten het broedseizoen gebruikt wordt of omdat deze soorten enkel gebruik maken van door andere vogelsoorten gemaakte nestgelegenheid.

Voor de te verwachten broedvogels geldt dat indien de beplanting en de bomen in de winterperiode van de onderzoekslocatie worden verwijderd, er geen overtredingen plaats zullen vinden met betrekking tot broedvogels. Uitgangspunt is dat er geen broedende vogels op het moment van ingrijpen aanwezig zijn binnen het te verstoren gedeelte van de onderzoekslocatie. Er wordt geen vaste periode gehanteerd voor het broedseizoen. Geldend is de aanwezigheid van een broedgeval op het moment van ingrijpen. Het uitvoeren van de werkzaamheden buiten het broedseizoen of de onderzoekslocatie voor aanvang van het broedseizoen ongeschikt maken voor broedvogels, kan voorkomen dat er onnodige vertraging van de plannen en verstoring van broedvogels plaats vindt.

6.2 Vleermuizen

Alle in Nederland voorkomende vleermuissoorten, genieten zowel binnen de Flora- en faunawet als binnen de Natuurbeschermingswet, een strikte bescherming. Alle vleermuissoorten staan vermeld in bijlage IV van de Europese Habitatrichtlijn. Dit betekent dat ze beschermd zijn tegen verstoring van vaste rust- en verblijfplaatsen. Onder deze vaste rust- en verblijfplaatsen wordt verstaan: het gehele systeem waarvan een populatie gebruik maakt tijdens de jaarcyclus van de soort. Dit houdt in dat niet alleen de zomer- en winterverblijfplaatsen maar ook de verbindingen hiertussen en de jachtgebieden bescherming genieten. De reden waarom vleermuizen streng beschermd zijn is dat ze erg kwetsbaar zijn. De afgelopen vijftig jaar zijn sommige soorten erg zeldzaam geworden of geheel verdwenen. Wanneer overwinterende dieren worden verstoord, is de kans groot dat ze sterven omdat ze dan teveel van hun vetreserve gebruiken. Maar al te vaak worden bomen gekapt en oude gebouwen gerenoveerd of gesloopt. Als zich hierin een vleermuiskolonie bevindt, heeft dat grote gevolgen voor de vleermuisstand in de wijde omgeving. Omdat ze meestal maar één jong per jaar krijgen, kan herstel erg lang duren. Vleermuizen kunnen zelf geen verblijfplaatsen maken en zijn dus afhankelijk van bestaande verblijfplaatsen. Daarnaast hebben ingrepen in het landschap ook negatieve gevolgen doordat foerageergebieden en vliegroutes, waar vleermuizen jaren achtereen gebruik van maken, verdwijnen.

De impact die een ingreep kan hebben verschilt sterk per situatie en per soort waardoor meestal gedetailleerde gegevens nodig zijn om een passend advies te geven en indien nodig een ontheffing aan te vragen (Limpens, 2005).

Verblijfplaatsen

Momenteel zijn er onvoldoende bruikbare gegevens beschikbaar over de aanwezigheid van vleermuizen op en in de omgeving van de onderzoekslocatie. Gelet op de geschiktheid van het woonhuis op de onderzoekslocatie en de verschillende (verblijf)functies die het woonhuis op basis van uiterlijke kenmerken kan hebben, is het mogelijk dat er verstoringen en daarmee overtredingen in het kader van de Flora- en faunawet plaats kunnen vinden met betrekking tot vleermuizen.

Een aanvullend onderzoek binnen het geschikte seizoen (mei-juni) dient meer uitsluitsel te geven over het gebruik van de onderzoekslocatie door vleermuizen. Vervolgens dient vastgesteld te worden of er overtredingen plaats zullen vinden bij de uitvoer van het project.

7. CONCLUSIES EN AANBEVELINGEN

Econsultancy bv heeft in opdracht van W-7 Projecten bv een quickscan flora en fauna uitgevoerd aan de Beuningsesteeg 11 in de gemeente Wijchen.

De quickscan flora en fauna is uitgevoerd in het kader van een bestemmingsplanwijziging.

Waarnemingen en te verwachten soorten:

De struiken en bomen op de onderzoekslocatie bieden broedgelegenheid aan algemeen voorkomende vogelsoorten. Het woonhuis op de onderzoekslocatie is naar verwachting geschikt als rust- of verblijfplaats voor vleermuizen. De tuin op de onderzoekslocatie vormt een geschikt habitat voor algemene grondgebonden zoogdieren. Voor de overige soortgroepen vormt de onderzoekslocatie geen geschikt habitat voor zeldzame of beschermde soorten.

Maatregelen ter voorkoming van negatieve effecten:

Over het algemeen kan schade aan broedvogels worden voorkomen door de werkzaamheden buiten het broedseizoen te starten of geheel buiten het broedseizoen uit te voeren. Deze maatregel kan tevens voorkomen dat er onnodige vertraging van de plannen, vanwege de aanwezigheid van broedvogels, plaats vindt. Alvorens de vijver wordt gedempt, dienen in het kader van de zorgplicht de eventueel aanwezige vissen en amfibieën te worden verplaatst naar een geschikt en verantwoord habitat.

Noodzaak tot nader onderzoek

Het kan niet op voorhand worden uitgesloten dat vleermuizen gebruik maken van het woonhuis op de onderzoekslocatie. Door de uitvoering van nader onderzoek binnen het geschikte seizoen kan dit worden vastgesteld. De aanwezigheid van vissen in de vijver kan worden vastgesteld met behulp van een RAVON-net. Het vaststellen van de aanwezigheid van vissen kan worden uitgevoerd in combinatie met het vleermuizenonderzoek.

Noodzaak aanvraag ontheffing Flora- en faunawet artikel 75c

Ontheffingsaanvraag voor overtreding van verbodsbepalingen in de Flora- en faunawet ten aanzien van het verstoren van broedvogels is niet noodzakelijk, vooropgesteld dat er op het moment van ingrijpen geen broedgeval aanwezig is. Indien nader onderzoek de aanwezigheid van een vaste rust- of verblijfplaats van vleermuizen op de onderzoekslocatie uitwijst, is voor het verstoren hiervan een ontheffing echter wel noodzakelijk.

Voor de dempingwerkzaamheden is geen ontheffing noodzakelijk. Het eventueel verplaatsen van vissen en amfibieën dient echter wel te worden uitgevoerd door een bedrijf of instantie dat in het bezit is van een ontheffing voor het verplaatsen van vissen en amfibieën.